УДК 657.1:338.43-047.64

ВИКОРИСТАННЯ ERP-СИСТЕМ В ОБЛІКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

Моцьо Тетяна,
здобувачка вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності D1 Облік і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: *Досліджено особливості використання ERP-систем в обліку сільськогосподарської продукції як ключового інструменту цифровізації аграрного сектору. Розглянуто їх значення у забезпеченні транспарентності фінансової активності та оперативності реагування у вигляді прийнятих управлінських рішень. Досліджено вплив автоматизації облікових процесів на ефективність контролю витрат та мінімізацію ризиків. Окреслено основні перешкоди щодо цифрової трансформації підприємств та визначено стратегічні переваги впровадження ERP-рішень для підвищення конкурентоспроможності бізнесу.*
Ключові слова: *діджиталізація, ERP-системи, сільськогосподарські підприємства, бухгалтерський облік, інформаційні технології, оподаткування, цифрова трансформація.*

Сучасний розвиток сільськогосподарського виробництва безпосередньо залежить від глибини удосконалення адміністрування бізнес-процесами. У контексті глобальних трансформацій діджиталізація обліку виступає фундаментом для вдалого впровадження управлінських рішень, так як забезпечує формування єдиного (консолідованого) інформаційного поля для реєстрації, накопичення та контролю діяльності підприємства. Застосування автоматизованих систем дозволяє аграрним підприємствам мінімізувати кількість помилок та суттєво скоротити час на підготовку фінансової звітності.

ERP-система (Enterprise Resource Planning) – це комплексний інструментарій, що інтегрує адміністрування основних бізнес-процесів: від планування виробництва до фінансового моніторингу та управління запасами. В світлі воєнних подій результативність функціонування обліково-контрольної системи через дані системи безпосередньо має вплив на здатність організацій гарантувати виконання податкових зобов’язань, мінімізувати загрози штрафних санкцій, а також збереження фінансову стійкість [1, с. 2].

Процес цифрової трансформації в аграрному секторі зустрічаються з певними бар’єрами, серед яких недостатня технічна інфраструктура, низька цифрова грамотність та питання кібербезпеки [2, с. 42]. Розвиток підприємства на засадах цифровізації вимагає великих капіталовкладень в програмне забезпечення та підготовка персоналу до використання нових професійних

навичок [3, с. 79]. Проте впровадження використання цифрових інструментів у сегменти керування та контролю фінансами дозволяє швидко реагувати на виклики кризових ситуацій та зменшувати адміністративне навантаження на бізнес.

У контексті обліку сільськогосподарської продукції впровадження ERP-систем дозволяє вирішити низку критичних завдань:

- простежуваність витрат (автоматизація дозволяє чітко розмежувати прямі та непрямі витрати на виробництво конкретних видів продукції, що забезпечує точність калькулювання собівартості);
- моніторинг біологічних активів (ERP-системи дають змогу в реальному часі відстежувати зміни в стані посівів або поголів'я тварин, що є необхідним для оперативного коригування виробничих планів);
- оптимізація оподаткування (у військовий час продуктивність дії обліково-контрольної системи шляхом використання цифрових платформ безпосередньо впливає на здатність організація оперативно закривати свої податкові зобов'язання, мінімізуючи ризики штрафних санкцій та зберігаючи фінансову стабільність) [4, с. 23-24].

Важливо підкреслити, що діджиталізація аграрного сектору в Україні має свої особливості порівняно з досвідом країн ЄС чи США. Якщо в розвинених країнах акцент робиться на глибокій аналітиці Big Data, то для вітчизняних підприємств першочерговим завданням залишається подолання стримування саме в технічному та інфраструктурному плані [2, с. 43]. Процес цифрової трансформації стикається з проблемами недостатнього фінансування, низького рівня кібербезпеки та дефіциту кадрів, здатних працювати зі складними IT-рішеннями.

Крім того, розвиток агропідприємства на засадах цифровізації вимагає суттєвих інвестицій не лише в програмне забезпечення, а й у навчання персоналу. Як зазначають дослідники, адаптація співробітників до нових професійних компетенцій є тривалим процесом, проте саме він є запорукою окупності вкладених коштів [3, с. 79]. Інтеграція цифрових інструментів у систему управління фінансами дозволяє не тільки зменшити час на підготовку створення звітності, а й значно знизити адміністративне навантаження на бухгалтерську службу, що є критично важливим в контексті обмеженості ресурсів [4, с. 23].

Особливу увагу варто сконцентрувати на нормативно-правові аспекти. Цифровізація обліку повинна відбуватися паралельно з адаптацією внутрішньої облікової політики до нормативів національних та міжнародних стандартів. Застосування ERP-систем дозволяє автоматично формувати звіти, які відповідають стандартам П(С)БО та МСФЗ, що досить сильно покращує інвестиційну привабливість організації.

Отже, впровадження щодо застосування ERP-систем в обліку сільськогосподарської продукції є необхідною умовою для підвищення конкурентоспроможності вітчизняних агропідприємств. Це не лише забезпечує точність фінансової інформації, але й створює надійну базу для адаптації

бізнесу до мінливих регуляторних вимог в умовах економічної нестабільності. Впровадження ERP-систем в облікову практику сільськогосподарських підприємств є неминучим етапом їхнього розвитку. Незважаючи на складність впровадження та необхідність значних капіталовкладень, переваги у вигляді прозорості фінансових потоків, точності обліку продукції та оперативності прийняття рішень переважають потенційні ризики. Цифрова трансформація створює надійну базу для адаптації аграрного бізнесу до мінливих регуляторних вимог та забезпечує сталий розвиток у кризовий період.

Список використаних джерел:

1. Песцов В. В. (2024). ERP-системи в управлінні ресурсами малих і середніх аграрних підприємств: сутність, функції та переваги, Економіка та суспільство, Випуск 68, URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-147
2. Potryvaieva, N., Dubinina, M., Cheban, Y., Syrtseva, S., & Luhova, O. (2024). Digitalisation of accounting of agricultural enterprises: National and international experience. Ukrainian Black Sea Region Agrarian Science, 28(4), 41-53, URL: https://bsagriculture.com.ua/uk/journals/tom-28-4-2024/didzhitalizatsiya-bukhgalterskogo-obliku-pidpriyemstv-agrarnogo-sektoru-natsionalny-ta-mizhnarodny-dosvid
3. Potryvaieva, N., Kozachenko, L., Nedbaylo, I., & Nesterchuk, I. (2022). Digitization of accounting in the management of business processes of enterprises of the agro-industrial complex. Ukrainian Black Sea Region Agrarian Science, 26(1), 79-88, URL: https://bsagriculture.com.ua/uk/journals/tom-26-1-2022/tsifrovizatsiya-obliku-v-upravlinni-biznes-protsesami-pidpriyemstv-agropromislovogo-kompleksu
4. Potryvaieva, N., Dubinina, M., Cheban, Y., Syrtseva, S., & Luhova, O. (2025). Role of accounting and control system in taxation of agricultural enterprises under martial law. Ukrainian Black Sea Region Agrarian Science, 29(2), 22-33, URL: https://bsagriculture.com.ua/uk/journals/tom-29-2-2025/rol-oblikovo-kontrolnoyi-sistemi-v-opodatkuvanni-agrarnikh-pidpriyemstv-v-umovakh-voyennogo-stanu

Abstract: *The features of using ERP systems in accounting for agricultural products as a key tool for digitalization of the agricultural sector are studied. Their role in ensuring the transparency of financial activities and the efficiency of management decision-making is considered. The impact of automation of accounting processes on the effectiveness of cost control and risk minimization is analyzed. The main barriers to the digital transformation of enterprises are outlined and the strategic advantages of implementing ERP solutions to increase business competitiveness are identified.*

Keywords: *digitalization, ERP systems, agricultural enterprises, accounting, information technologies, taxation, digital transformation.*

Науковий керівник:
Потриваєва Н.В.,
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри обліку і оподаткування